

Sygepleje i sundhedsvæsenet

- hvordan skal det hænge sammen?

Kredsbestyrelsens debatoplæg til generalforsamling 2013

Dansk Sygeplejeråd, Kreds Midtjylland

Tænk på et puslespil. Et stort billede skabt af mange små brikker. Hvis bare én brik mangler, får man ikke det fulde billede. Puslespillet kommer ikke til at hænge sammen.

På puslespillets kasse står der "ET SAMMENHÆNGENDE SUNDHEDSVÆSEN" med store bogstaver. Til gengæld er der hverken et billede af, hvordan puslespillet ser ud, når det er samlet eller angivelse af, hvor mange brikker der skal til for at samle det.

Det er politikerne og lederne i regioner, kommuner og på Christiansborg, der har ansvaret for det samlede puslespil.

De har brug for vores hjælp. Hvis politikerne skal have en chance for at lykkes med at samle puslespillet, kræver det, at vi sygeplejersker – med afsæt i vores faglighed og engagement – bidrager til at synliggøre, hvilke brikker der skal lægges, og hvor de hører til i det samlede billede.

... og vi skal blande os. Når vi bidrager til puslespillet, sikrer vi os indflydelse både på udviklingen af det danske sundhedsvæsen og vores eget fag.

Vores bidrag er nødvendige. Som sygeplejersker har vi et helt unikt fagligt indblik i det, der skal til, for at der udvikles et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor hele borgerens sundhedsforløb hænger sammen – fra sundhedsfremme og forebyggelse, over diagnosticering, patientbehandling og -pleje, til rehabilitering og palliation.

Som faggruppe varetager vi således et væld af forskellige stillinger og opgaver i det samlede danske sundhedsvæsen. Det giver os et godt overblik over de generelle behov, udfordringer og potentialer, der eksisterer og er nødvendige for, at et sammenhængende sundhedsvæsen kan udvikles. Samtidig har du som enkeltperson en særlig indsigt i, hvordan sammenhængende sundhedsforløb kan udvikles i dit specifikke hjørne af sundhedsvæsenet.

Nogle af puslespillets brikker har været i fokus i lang tid. Det gælder eksempelvis *sammenhæng mellem sundhedsvæsenets sektorer og samarbejde mellem faggrupper på arbejdspladserne*. Men der er også mange andre brikker, som politikere, ledere og samfund endnu ikke har kastet blikket på, til trods for at vi som sygeplejersker ved, at netop disse brikker er vigtige forudsætninger for, at sammenhængende sundhedsforløb og et sammenhængende sundhedsvæsen kan udvikles.

Vi præsenterer dig her for en række af de brikker, vi mener, det er vigtigt at få lagt i løbet af de næste år. Samtidig inviteres du til at bringe de brikker, du sidder med, i spil.

Lad os aktivt deltage i udviklingen af fremtidens sammenhængende sundhedsvæsen. Lad os sammen vende og dreje brikkerne – og styk for styk samle de dele, som fremtidens sundhedsvæsen skal bestå af.

Sammenhæng der tager afsæt i faglighed!

Som sygeplejersker indtager vi en helt særlig position i sundhedsvæsenet. Det er derfor vigtigt, at vi bringer vores faglighed, viden, holdninger og erfaringer i spil – både når vi opdager, at noget ikke hænger sammen, og når vi oplever, at sammenhænge skabes, og tingene bare fungerer.

Hvilke gode og dårlige erfaringer og eksempler fra dit daglige arbejde som sygeplejerske har alle vi andre brug for at kende til, hvis et sammenhængende sundhedsvæsen skal udvikles?

Som sygeplejersker arbejder vi i så godt som alle hjørner af det danske sundhedsvæsen. Vi er i kontakt med mange forskellige borgere og mange forskellige faggrupper hver eneste dag. Vi kan løse specialiserede opgaver, samtidig med at vi kan holde overblikket over hele borgerens sundhedsforløb, fordi vi rummer en faglighed, der gør os i stand til at se både de store linier og de små detaljer.

I din hverdag bruger du din faglighed og dine erfaringer til at gøre sundhedsforløbene mere sammenhængende for de borgere, du er i kontakt med. Men hvis vi som faggruppe skal gøre os forhåbninger om, at *hele sundhedsvæsenet* bliver mere sammenhængende, er det nødvendigt, at du deler ud af din viden og dine erfaringer, så andre kan lære af dig.

Andre sygeplejersker kan bruge din viden i deres hverdag. Forskning kan tage afsæt i sygeplejerskens hverdag, når fagets udvikling skal dokumenteres og evidensbaseres. Og kredsbestyrelsen kan bruge dine erfaringer og eksempler som afsæt for at stille forslag og krav til politikere og arbejdsgivere.

Sammenhæng i hverdagen er en forudsætning for, at sundhedsvæsenet kan hænge sammen!

Et af de spørgsmål, vi mener, der bør sættes mere fokus på, er: *Kan et sammenhængende sundhedsvæsen udvikles, hvis ikke hverdagen hænger sammen for medarbejderne?*

Vi rejser dette spørgsmål, fordi vi oplever, at arbejdsgiverne konstant presser sygeplejerskernes arbejdsvilkår og arbejdsmiljø, samtidig med at de forventer, at kvaliteten af – og tempoet på – sygeplejerskernes arbejde bliver højere. Mange medarbejdere har oplevet de seneste år som én lang spare-, fyre- og omstruktureringsrunde, hvor ressourcerne bliver færre og færre, samtidig med at opgaverne bliver flere og mere krævende.

Hvilke arbejdsvilkår har du brug for i din hverdag, hvis du skal kunne understøtte udviklingen af sammenhængende sundhedsforløb og et sammenhængende sundhedsvæsen?

Hvis borgerne i fremtiden skal kunne tilbydes de sammenhængende sundhedsforløb, de har krav på, er det nødvendigt, at produktiviteten og effektiviteten stiger. Sundhedsvæsenet skal i sandhed kunne levere ”mere sundhed for penge”.

Men i stedet for at forsøge at opnå dette ved at forringe medarbejdernes arbejdsvilkår og arbejdsmiljø mener vi, at trivsel og arbejdsglæde netop er en forudsætning for, at du får det overblik og overskud, der skal til, for at du på effektiv og produktiv vis kan understøtte, at hver enkelt borger får et sammenhængende sundhedsforløb.

Som medarbejdere må vi – med afsæt i erfaringerne fra vores daglige opgaveløsning – tage ansvar for at diskutere hvilke arbejdsvilkår, vi har behov for, hvis vi skal kunne give borgerne sammenhængende sundhedsforløb.

Med afsæt i de behov du og dine kolleger har, og de krav I stiller, skal Dansk Sygeplejeråd gå i forhandling med arbejdsgiverne om at sikre, at fremtidens arbejdsvilkår understøtter og udvikler sammenhængende sundhedsforløb for den enkelte borger – og et sammenhængende sundhedsvæsen for samfundet.

Sammenhæng skabes gennem dialog og forhandling!

I forbindelse med overenskomstforhandlinger i foråret 2013 så vi, at flere arbejdsgivere og politikere *både* gik til angreb på medarbejdernes daglige arbejdsvilkår og det offentlige forhandlingssystem. Man får nærmest indtryk af, at de mener, at vores dialogbaserede og løsningsorienterede forhandlingssystem er en hindring for skabelsen af et sammenhængende og effektivt sundhedsvæsen.

Vi mener, at der er behov for at udvikle vores forhandlingssystem – ikke *afvikle* det. Når overenskomsterne forhandles skabes et forum, hvor arbejdsgivere og arbejdstagere går i dialog og finder solide løsninger på, hvordan arbejdet skal tilrettelægges, så visionen om et sammenhængende sundhedsvæsen kan realiseres.

Hvordan kan vi - hver især og som samlet Dansk Sygeplejeråd - synliggøre, at dialog, overenskomster og forhandlingssystemet er afgørende for udviklingen af et sammenhængende sundhedsvæsen?

Overenskomsterne definerer nogle overordnede rammer for, hvordan arbejdet og arbejdstiden planlægges. Rammerne sikrer dig og dine kolleger nogle grundlæggende arbejdsvilkår, samtidig med at det sikrer arbejdsgiverne, at medarbejderne leverer de ydelser og den service, der er behov for. Samtidig giver overenskomsterne mulighed for, at der ud over de overordnede rammer kan indgås specifikke lokale aftaler, der understøtter, at opgaveløsningen på hver enkelt arbejdsplads sikrer borgerne velfungerende, effektive og sammenhængende sundhedsforløb.

Frem mod overenskomstforhandlingerne i foråret 2015 skal vi i fællesskab sætte fokus på de muligheder og den store fleksibilitet, der er i overenskomsterne, og fremhæve, at vi forventer, at politikere og arbejdsgivernes forhandlere inddrager de faglige organisationer, når udfordringer for fremtidens sundhedsvæsen og arbejdsmarked skal håndteres.

Ved overenskomstforhandlingerne i 2015 risikerer vi, at arbejdsgivere og politikere endnu en gang vil forsøge at så tvivl om brugbarheden af forhandlingssystem, overenskomster og faglige organisationer. Derfor er det vigtigt, at vi i den kommende tid synliggør forhandlingssystemets betydning – ikke kun for os selv som medarbejdere men for hele arbejdsmarkedet og hele velfærdssamfundet.

Skulle vi i foråret 2015 stå i en situation, hvor forhandlingssystemets regler og parter ikke respekteres, skal vi være villige til at bruge de muligheder for at reagere, som forhandlingssystemet har sikret os.

Ingen ønsker det alternativ, der venter os, hvis regler og vilkår på arbejdsmarkedet i fremtiden ensidigt bliver fastsat af arbejdsgiverne.

Vores fællesskab får faget til at hænge sammen!

Som sygeplejersker er vi enormt forskellige. Fælles for os alle er dog den grundlæggende faglige viden og de faglige normer, der følger med at være sygeplejerske. Det giver os – alle forskellene til trods – et utroligt stærkt fagligt fællesskab, som Dansk Sygeplejeråd er sat i verden for at udvikle og understøtte.

Som enkeltpersoner kan vi gøre et vist indtryk på samfund og sundhedsvæsen, men det er igennem vores faglige fællesskab, at vi kan løfte ideer, udfordringer og problemstillinger til et højere niveau – i det politiske system, medierne og samfundsdebatten. Det faglige fællesskab kommer derfor helt naturligt til at spille en vigtig rolle i udviklingen af et sammenhængende sundhedsvæsen.

Hvad er efter din mening Dansk Sygeplejeråds vigtigste opgave i arbejdet med at sikre et stærkt fagligt fællesskab for alle sygeplejersker – og hvilke forslag har du til, hvad du kan gøre for at bidrage til fællesskabet?

Vores faglige fællesskab i Dansk Sygeplejeråd har igennem mere end 100 år udviklet os til at være en betydningsfuld og respekteret faglig organisation og sundhedspolitisk aktør.

Men vi må aldrig tage fællesskabet for givet. Vi har de seneste år set eksempler på, at vi som faglig organisation – og dermed som faggruppe – bliver udfordret. Angreb på det danske forhandlingssystem er et eksempel. De gule fagforeningers fremmarch er andet. Faldende medlemsengagement i forbindelse med overenskomstafstemninger og kredsbestyrelsesvalg er tredje.

Man fristes til at spørge sig selv, om det betyder, at der ikke længere er behov for et stærkt fagligt fællesskab for sygeplejersker? *Det tror vi ikke.* Vi tror, at behovet for det faglige fællesskab kun vil blive større i de kommende år, hvor konstante forandringer i velfærdssamfundet, arbejdsmarkedet og faget vil betyde, at der er stort behov for en stærk faglig organisation, der kan varetage sygeplejerskernes interesser og tale sygeplejerskernes sag.

De relationer, vi skaber med hinanden, er afgørende for, hvordan vores faglige fællesskab udvikler sig. Dansk Sygeplejeråd har ansvar for at skabe gode rammer for, at relationerne kan opbygges og udvikles.

Men det kræver også, at vi alle sammen – fra studerende til chefsygeplejerske – påtager os det ansvar, det er at være medlem af et fagligt fællesskab. *Alle skal deltage, udfordre og bidrage.* Ellers mister fællesskabet styrke og relevans – både for os selv som sygeplejersker og for det velfærdssamfund og sundhedsvæsen, der har behov for Dansk Sygeplejeråd som en central sundhedsfaglig og sundhedspolitisk aktør.

Dansk Sygeplejeråd
Kreds Midtjylland
Marienlystvej 14
8600 Silkeborg

www.dsr.dk/midtjylland
midtjylland@dsr.dk
Tlf: 46 95 46 00

Fredericiagade 27-29
7500 Holstebro

Mindegade 10
8000 Aarhus C

Læs mere om kredsens indsats i forhold til et sammenhængende sundhedsvæsen.

